

Kierowana przez
Sebastiana Gaikę
firma Sprick-Rowery
jest już trzecim
co do wielkości
producentem tych
jednostaw w Polsce

GORĄCE PUSZKI Z ZIELONEJ GÓRY

W jednym z najmniejszych województw w Polsce najszybciej rosną firmy małe i średnie. Wśród najlepszych są producenci wyrafinowanych rowerów i żywności dla wojska

Hitem oferowanym przez firmę Sprick-Rowery ze Świebodzina są pojazdy z napędem elektrycznym. Mają aluminiową ramę, akumulatory o pojemności powyżej 10 Ah, silniki elektryczne o mocy 250 W i... przetrzaski Shimano nawet z ośmioma biegami.

W zeszłym roku firma sprzedała ponad 30 tysięcy tych jednostaw. Wszystkie trafiły do Niemiec, gdzie od kilku lat rośnie moda na elektryczne rowery. W 2015 roku kupiono ich tam pół miliona i miały ponad 12-procentowy udział w tamtejszym rynku.

W Polsce udział elektrycznych rowerów jest ledwie jedynoprocentowy, ale – jak uważa Sebastian Gaika, dyrektor za-

rzadzający świebodzińskim przedsiębiorstwem – taki rodzaj jednostaw ma i u nas dobre perspektywy.

Przybywa bowiem ścieżek rowerowych, i to nie tylko w dużych miastach. Na zachodzie Europy, gdzie takich tras jest mnóstwo, rowery z elektrycznym wspomaganie spełniają funkcję skuterów. Tymczasem podstawą oferty Sprick-Rowery pozostają jednak tradycyjne jednostawy: miejskie i trekkingowe, mieszczące się w średniej półce cenowej (od 600 do 2,5 tys. złotych). Wszystkie produkowane są w zakładzie w Świebodzinie, wybudowanym przed 22 laty przez niemiecką firmę Sprick Cycle.

Z 350 tysiącami rowerów rocznie Sprick jest dziś trzecim co do wielkości ich wytwórcą w Polsce (w 2015 r. 70 proc. produkcji trafiło na rynek nie-

miecki). Świebodziński Sprick ma też największe przychody (niemal 200 mln zł) spośród średnich firm województwa lubuskiego, rosnące w tempie 25–30 proc. rocznie.

– Procentuje nasze precyzyjne rozpoznanie rynku, dostosowanie produkcji do potrzeb grup klientów, do których chcemy ją kierować, profesjonalna załoga i geograficznie korzystne położenie naszej wytwórni – mówi Sebastian Gaika.

Tempem wzrostu firma Sprick ustępuje nieco przedsiębiorstwom usługowo-handlowym, w szczególności transportowym i spedycyjnym, notując one jednak znacznie niższą od niego sprzedaż.

Firmy, których przychody nie przekraczają 50 mln złotych, mają największe wzrosty sprzedaży. Najszybciej, bo w tempie ponad 109 proc., rośnie Arpol, dostawca racji żywnościowych i konserw dla wojska, straży granicznej i pożarnej, choć także dla żeglarzy czy himalaistów.

Wśród firm z listy, której liderem jest Arpol, są producenci części i podzespołów dla branży motoryzacyjnej (Wasiak Industry, NBTA, MB-Pneumatyka), wytwórcy okien (Constans), mebli (Andrzej Jan Kubczyński), wyposażenia dla piekarni i cukierni (Magorex), a także gier oraz zabawek (Kompan

**2,4
PROCENT**

taki jest udział
Lubuskiego w PKB
Polski. Region
dostarcza też 2 proc.
ogólnej wartości
produkcji sprzedanej
przemysłu

**70
PROCENT**

tytułu towarów i usług
lubuskich firm trafia
na rynek niemiecki.
To Niemcy są
głównym odbiorcą
produkcji regionu
lubuskiego

Manufacturing) oraz hurtownie (Aqua – Grupa SBS) i sklepy internetowe (Emaks).

Obie grupy – przedsiębiorstw małych i średnich – pokazują, że region jest mocno zróżnicowany gospodarczo, nie ma biznesowej specyfiki. Ale w grupie firm największych, z przychodami powyżej 250 mln złotych, dominuje produkcja przemysłowa. Stawce przewodzi Bidadma, czołowy – nie tylko lubuski, ale i krajowy – wytwórca mięsa z indyków. Skala wzrostu przewyższa Faurecie Gorzów (części samochodowej) i Seco/Warwick firmą globalną do obróbki ciepłej (miedzi). Wyjątkiem jest wiceprezident zestawienia dużych przedsiębiorstw, firma handlowa Dan Pol Daniel Dworkin, która posiada 14 stacji paliwowych.

Niewykluczone, że w przyszłości listę najszybciej rozwijających się przedsiębiorstw w Lubuskiem otworzą firmy eksploatujące surowce naturalne, w szczególności miedź i srebro, w które bogate jest to województwo. Czekają one na rządowe decyzje pozwalające na uruchomienie ich wydobywania. Według władz regionu sektor wydobywczy znacząco wpłynął na przyszły jego rozwój gospodarczy.

Choć nie tylko one, bo także tzw. inteligentne specjalizacje, które chcą wspierać

samorząd lubuskiego. Zalicza do nich m.in. takie innowacyjne branże jak motoryzacyjna, metalowa, drewna czy papierniczna, zdrowa i bezpieczna żywność. Wśród innowacyjnych firm obecnych na najnowszej liście Diamantów Forbesa są m.in. MB Pneumatyka z Sulchowa, Masterchem z Zielonej Góry i Seco/Warwick ze Świebodzina.

Wśród średnich Diamantów jest gorzowski Kaskat z przychodami rzędu 153,5 mln złotych (w 2015 r.). Specjalizuje się w wyrobach lubuskich, które od 2012 r. wytwarza we własnym zakładzie w Gorzowie lub zamawia u innych producentów, zarówno polskich, jak i zagranicznych. Są to m.in. mleko UHT i mleko w proszku, masło, sery żółte, kazeina. Ponad 98 proc. sprzedaży Kaskatu to eksport, w większości na rynki azjatyckie i afrykańskie. W sumie do ponad 40 krajów.

– Od samego początku funkcjonowania firmy, czyli od 1997 roku, nastawiliśmy się na eksport. Taką decyzję podjęliśmy po analizie potencjału rynku krajowego i rynków zagranicznych. Ta strategia przyniosła i przynosi dobre rezultaty. Rośnięmy w tempie 15–25 proc. rocznie, zależnie od sytuacji na światowym rynku produktów

DIAMANTY FORBESA – PRZYCHODY OD 50 DO 250 MLN PLN						
miejsce na liście regionalnej	miejsce na liście ogólnopolskiej	nazwa rejestrowa	miasto	sprzedaż 2015	zysk netto 2015	średnia wartość wzrostu (proc.)
1	28	PRZEDSIĘBIORSTWO TRANSPORTOWO-HANDLOWE FRANKPOL SP. Z O.O.	Zielona Góra	127 049 641	10 240 572	73,83
2	37	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE POLZUB	Gorzów Wielkopolski	85 888 219	1 626 532	65,58
3	46	PRAETA SP. Z O.O.	Miedzyrzecz	61 574 959	5 361 187	60,69
4	91	EURO HURT SP. Z O.O.	Słubice	69 195 294	1 148 079	47,83
5	228	VP POLSKA SP. Z O.O.	Ząbów	61 352 436	3 270 794	29,23
6	263	PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANDOWE MASTERCHEM MARCONI WŁOSIŃSKI PIOTR WASILEWSKI SPÓŁKA JAWNA	Zielona Góra	89 525 936	22 271 662	72,25
7	273	SPRICK-ROWERY SP. Z O.O.	Świebodzin	196 089 936	4 762 075	26,99
8	318	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO-PRODUKCYJNE GOTECH SP. Z O.O.	Gorzów Wielkopolski	73 337 172	4 346 344	25,83
9	372	CENT EDWINO GANCZAR MARIUSZ GANCZAR SPÓŁKA JAWNA	Ząbów	122 868 016	58 656	23,12
10	407	BATCAR WYSTĄPCZ PRAWILU BOGDAN TYLUSZAK SPÓŁKA JAWNA	Zielona Góra	60 442 448	3 681 596	21,84
11	425	KASKAT SP. Z O.O.	Gorzów Wielkopolski	153 463 945	6 025 012	20,84
12	488	MULTIMON POLSKA SP. Z O.O.	Żary	54 228 716	2 282 277	18,69
13	552	ZAKŁAD PRACOWNI USŁUGOWY KAZIMIERZ JONKA SP. Z O.O.	Miedzyrzecz	91 340 630	5 063 187	16,44

Źródło: metodologia przedstawiona na początku raportu

mlęczny – mówi Stanisław Franczak, dyrektor zarządzający Kaskatu, spółki ze stuprocentowym kapitałem krajowym. Niedawno Kaskat nabył w Kostrzyno-Słubickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej działkę pod przyszłą inwestycję. Chce otworzyć dwa, trzy kolejne biura za granicą. W planach ma też zakup firmy handlowej. Inwestuje też Seco/Warwick SA. Co roku kilkanaście milionów złotych w badania i rozwój (R&D). W 2017 roku będzie to około 20 mln złotych.

– Jesteśmy na to skazani, jeśli chcemy skutecznie konklować z firmami zagranicznymi, głównie niemieckimi – mówi Paweł Wyrzykowski, prezes Seco/Warwick.

Spółka specjalizuje się w konstruowaniu urządzeń do obróbki ciepłej metali, w tym pieców przemysłowych, a jej technologie należą do najbardziej innowacyjnych na światowym rynku. Jej centralny zakład jest w Świebodzinie, a główni klienci Seco/Warwick to branża lotnicza (GE, Pratt & Whitney, Rolls-Royce, Dassault) i sa-

mochodowa (Volkswagen, Toyota, Delphi, Bosch, Valeo, Denso).

Prezes Wyrzykowski mówi, że to właśnie nowoczesne technologie, w wielu przypadkach efekty współpracy firmy z nauką (m.in. z Politechniką Łódzką i Politechniką Poznańską oraz Instytutem Technologii Materiałów Elektronicznych w Warszawie), są źródłem sukcesu biznesowego Seco/Warwick.

Firma nosi amerykańską nazwę po swym partnerze z Meadville z Pensylwanii, z którym spółkę joint venture od 1991 roku tworzyła polska firma Trans-Vac, stworzona przez polskich inżynierów, autorów niezwyklego pieca próżniowego. Kilka lat przed tym Polacy przejęli amerykańskie przedsiębiorstwo i dzisiaj dawny Trans-Vac z firmy regionalnej stał się już jako Seco/Warwick firmą globalną, notowaną na warszawskiej giełdzie. Oprócz zakładu w USA ma ona też fabrykę w Indiach i jest współdziałowncem wytwórni Tianjin Kama Electric w Chinach. Przejęła też kolejną firmę amerykańską – Retchel Systems z Kalifornii, która jest jednym z największych na świecie producentów sprzętu do próżniowej metalurgii tytanu oraz stopów metali wysokogatunkowych.

Technologie Retchu zaowocowały m.in. obecnie realizowanym kontraktem w Saint-Georges-de-Mons we Francji. Seco/Warwick wyposażyła tamtejszą fabrykę EcoTitanium w urządzenia do odzyskiwania tytanu ze złomu. Metal ten jest wykorzystywany m.in.

w budowie silników lotniczych. Francuski kontrakt wart jest ponad 30 mln dolarów.

Dziś grupująca osiem firm Seco/Warwick SA kieruje 80 proc. swej produkcji na eksport. Ma klientów w 70 krajach.

Świebodziński Seco/Warwick to jedna z niewielu wciąż firm polskich o globalnym zasięgu. Zielonogórski Arpol z przychoda-

mi nieco powyżej 30 mln zł (w 2015 r.) taką firmą nie jest, ale należy do najciekawszych, i to nie tylko w Lubuskiem. Na rynku zaopatrzenia w racje żywnościowe służb mundurowych, takich jak kryzysowych działających w warunkach powodzi i innych katastrof, ratowników górniczych, turystów czy survivalowców są w Polsce numerem jeden. Korzystali z nich także czeszy kierowcy

uczestniczący w rajdzie Dakar 2016. Żywność, którą dostarcza Arpol, to w znacznej mierze potrawy, które same się podgrzewają. Sekret tych „gorących puszek” polega na tym, że dania w nich zawarte bezpoziomowo podgrzewane substancją chemiczną, której temperatura rośnie w kontakcie z wodą. Wystarczy 10 minut, by taki posiłek był gotowy do spożycia. W każdym warunkach. Taki zestaw składa się więc z konserwy, torby foliowej i szaszki z ową substancją.

Arpol stworzył Michał Kozera, były wojskowy, a więc znający potrzeby żywnościowej armii z własnego doświadczenia. Dziś Arpol jest firmą rodzinną.

– Mamy w ofercie ponad 30 rodzajów racji żywnościowych i wysokokalorycznych posiłków, przygotowywanych według wysokich receptur. Musimy spełniać bardzo wysokie wymagania jakościowe – mówi Grzegorz Mowczan, dyrektor zarządzający firmy, prywatnie też Kozery.

W przeszłości Arpol zaopatrywał w racje żywnościowe m.in. polskie oddziały w Afganistanie i polskich strażaków przebywających na Haiti. Znajdą je też żołnierze amerykańscy i – jak mówi Michał Kozera – bardzo je sobie cenią. Bo czekolada smakuje jak czekolada, a konserwa mięsna jak mięso.

Kto wie, może Arpol będzie kolejną lubuską firmą, która zrobi międzynarodową karierę.

BOGDAN MOŻDYŃSKI

DIAMANTY FORBESA – PRZYCHODY OD 5 DO 50 MLN PLN						
miejsce na liście regionalnej	miejsce na liście ogólnopolskiej	nazwa rejestrowa	miasto	sprzedaż 2015	zysk netto 2015	średnia wartość wzrostu (proc.)
1	43	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE ARPOL SP. Z O.O.	Zielona Góra	30 125 543	3 955 026	109,01
2	120	PRZEDSIĘBIORSTWO TRANSPORTOWO-SPECYJNE ERIKA TRANS SP. Z O.O.	Słubice	16 971 441	656 118	69,29
3	255	WASIAK INDUSTRY SP. Z O.O.	Katowice	16 267 544	3 462 257	50,74
4	323	FIRMA WIELOBRANDOWA UTRAINS JAN ULICHO	Olsz Lubuskie	32 256 347	5 110 258	45,70
5	413	EXPONDOM.COM.EMAKS SP. Z O.O. SP. KOMANDYTOWA	Zielona Góra	43 200 065	7 187 341	40,64
6	439	TRANSMAR LILLA MARCONI UNGER SPÓŁKA JAWNA	Deszczno	31 345 832	5 378 916	39,32
7	520	PHOMET CARGO SP. Z O.O.	Kamień	30 270 048	1 397 843	35,97
8	722	SCHNEIDER POLSKA SP. Z O.O.	Zielona Góra	21 949 735	659 543	30,38
9	728	ANNEBERG TRANSPORT INT SP. Z O.O.	Zielona Góra	46 366 711	3 299 882	30,23
10	875	NBTA SP. Z O.O.	Zielona Góra	6 257 506	211 606	26,36
11	936	RUNE LEPAKCY SPÓŁKA JAWNA	Gorzów Wielkopolski	8 051 885	870 041	25,15
12	973	MB PNEUMATYKA SP. Z O.O.	Sulechów	12 627 843	786 565	24,34
13	1208	CNC QUALITY PRODUCTS SP. Z O.O.	Zielona Góra	25 630 406	1 337 849	20,36
14	1337	KOMPAN MANUFACTURING POLAND SP. Z O.O.	Kostrzyn nad Odrą	19 411 174	2 534 208	18,55
15	1379	MAGOREK GÓRKA SPÓŁKA JAWNA	Żary	33 353 148	3 335 491	18,12
16	1478	ANANO SP. Z O.O.	Zielona Góra	26 275 102	300 772	14,54
17	1485	AQUA GRUPA SPS SP. Z O.O.	Zielona Góra	49 367 118	858 588	16,48
18	1491	ANOREZ JAN KUBZYŃSKI PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWO-USŁUGOWE AK	Wąsosz	24 314 197	960 397	16,40
19	1588	CONSTANS SP. Z O.O.	Kłodawa	20 467 203	1 500 277	15,21

Źródło: metodologia przedstawiona na początku raportu